

กระทู้ถามที่ ๒๘๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๘ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง การจัดที่ดินช่วยเหลือชาวไร่ชาวนา

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันแรงงานชนบทที่เคยอพยพไปทำงานในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใหญ่ หรือต่างถิ่น ได้กลับมายังท้องถิ่นเพื่อใช้ชีวิตเกษตรกรรมดังคนชนบทโดยทั่วไปแต่ไม่มีที่ดินทำการเกษตร ซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายประการ เช่น ที่ดินตกเป็นของนายทุนเนื่องจากการนำไปประกันหนี้เงินกู้ ถูกหลอกหลวงจากนายหน้าจัดหางานหรือบริษัทแรงงานเถื่อน และได้ขายที่ดินให้กับนายทุนเพราะต้องการปลดเปลื้องภาระหนี้สิน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามคนชนบทส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางการเกษตร แต่ด้วยอิทธิพลของสังคมตะวันตก ซึ่งเป็นสังคมอุตสาหกรรมทำให้คนเหล่านี้มีวิถีชีวิตเปลี่ยนไป และหลงใหลในวัตถุนิยมไม่สนใจอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพเดิมของบรรพบุรุษและสังคมไทยอย่างแท้จริง ส่งผลให้รายได้ภาคเกษตรกรรมของประเทศอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ

ปัจจุบันมีพื้นที่การเกษตรเป็นจำนวนมากถูกปล่อยทิ้งไม่ทำประโยชน์ รวมทั้งอยู่ในสภาพรกร้างว่างเปล่า ไม่มีการถือครองโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงขอเรียนถามว่า

๑. โครงการจัดที่ดินเพื่อช่วยเหลือชาวไร่ ชาวนา ในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากมีสาเหตุมาจากอะไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กรมที่ดินได้ดำเนินการให้มีโครงการจัดที่ดินเพื่อช่วยเหลือชาวไร่ ชาวนา ไปแล้วกี่ไร่ ก็แปลงขอทราบรายละเอียด

๓. พื้นที่เกษตรกรรมซึ่งนายทุนและนักธุรกิจทิ้งไว้เพื่อเก็งกำไรทางธุรกิจแล้วทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากทั่วประเทศนั้น กรมที่ดินมีมาตรการแก้ไขปัญหานี้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

พรรคความหวังใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๒๘๑ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การจัดที่ดินช่วยเหลือชาวไร่ชาวนา

ข้าพเจ้า พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอตอบกระทู้
ของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถาม ๑ โครงการจัดที่ดินเพื่อช่วยเหลือชาวไร่ชาวนา ในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาก มีส
มาจากอะไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

การจัดที่ดินช่วยเหลือชาวไร่ชาวนา ของกรมที่ดินนั้น ได้ดำเนินการตามประมวลกฎหมาย
โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ การจัดที่ดินช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาแปลงใหญ่เป็น
จัดที่ดินที่มีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ไร่ขึ้นไป และการจัดที่ดินแปลงเล็กแปลง
หัวไร่ปลายนา มีเนื้อที่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ไร่ลงมา ที่ดินที่นำมาจัดให้กับราษฎรทั้ง ๒ ลักษณะดังกล่าว
ที่ดินของรัฐประเภทที่รกร้างว่างเปล่า ซึ่งคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินได้จำแนกให้นำมาจัด
ให้แก่ราษฎร สำหรับการจัดที่ดินในลักษณะของการช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาแปลงใหญ่นั้นได้ถูกระงั
มมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ โดยได้กำหนดไว้ว่า “การจัดที่ดินซึ่งหน่วยงาน
ที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันให้ดำเนินการต่อไป แต่ไม่ให้ขยายพื้นที่ดำเนินการ ยกเว้นใน
การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม และการพัฒนาที่ดินและให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทำแผนปฏิบัติ
หรือโครงการในการจัดที่ดินที่เหลืออยู่ให้เสร็จสิ้นภายใน ๕ ปี” การจัดที่ดินช่วยเหลือชาวไร่ช
ซึ่งดำเนินการในลักษณะการจัดที่ดินแปลงใหญ่ที่กรมที่ดินดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เป็นการสนับ
การดำเนินงานตามโครงการซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล รวม ๓ โครงการ คือ โครงการอัน
มาจากพระราชดำริ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง และโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชาย
ส่วนการจัดที่ดินในลักษณะการจัดที่ดินช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาแปลงใหญ่ในส่วนที่กรมที่ดินรับผิดชอบ
ได้หยุดดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๓๑ ดังนั้น การจัดที่ดินตามประมวลกฎหมาย
ในขณะนี้จึงเหลือเพียงการจัดที่ดินในลักษณะที่เป็นแปลงเล็กแปลงน้อย หัวไร่ปลายนา ตามมาตรา
แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงทำให้ผลงานด้านการจัดที่ดินให้ราษฎรอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าปกติ

คำถาม ๒ กรมที่ดินได้ดำเนินการให้มีโครงการจัดที่ดินเพื่อช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาใน
กี่ไร่ กี่แปลง ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

การจัดที่ดินช่วยเหลือชาวไร่ชาวนา ที่กรมที่ดินรับผิดชอบได้ดำเนินการทั่วประเทศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๔๑ ได้จัดที่ดินให้กับราษฎรเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย และทำการเกษตรกรรม จำนวน ๑,๑๖๗,๒๘๘ แปลง มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๔,๕๐๔,๗๕๔ ไร่

คำถาม ๓ พื้นที่เกษตรกรรมซึ่งนายทุนและนักธุรกิจทิ้งไว้เพื่อเก็งกำไรทางธุรกิจแล้วทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากทั่วประเทศนั้น กรมที่ดินมีมาตรการแก้ไขปัญหานี้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

ปัจจุบันไม่มีกฎหมายกำหนดสิทธิในการถือครองที่ดินของบุคคลที่มีสัญชาติไทย คนไทยจึงสามารถที่จะถือครองที่ดินได้โดยไม่จำกัดจำนวน แต่อย่างไรก็ตามถ้าเจ้าของที่ดินแปลงใดทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ หรือปล่อยให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่าเกิน ๑๐ ปี ติดต่อกันสำหรับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน หรือ ๕ ปี ติดต่อกัน สำหรับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้ถือว่าเจตนาละสิทธิในที่ดินเฉพาะส่วนที่ทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือปล่อยให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า และเมื่ออธิบดียื่นคำร้องต่อศาลและศาลได้สั่งเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว ให้ที่ดินนั้นตกเป็นของรัฐต่อไป (ตามมาตรา ๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน) และเกี่ยวกับการดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าว กระทรวงมหาดไทย ได้มีระเบียบว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินที่ถูกทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ หรือปล่อยให้เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าให้ตกเป็นของรัฐ พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติให้ทุกจังหวัดดำเนินการสำรวจตรวจสอบ และรายงานผลให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี ว่ามีที่ดินแปลงใดบ้างที่ถูกทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือปล่อยให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่าไม่ว่าทั้งแปลงหรือบางส่วน เพื่อดำเนินการให้ที่ดินตกเป็นของรัฐตามระเบียบดังกล่าวต่อไป โดยกรมที่ดินได้มีหนังสือเวียนแจ้งให้ทุกจังหวัดทำการสำรวจและรายงานผลให้ทราบเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้กรมที่ดินยังได้เสนอให้กระทรวงมหาดไทยมีประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินอีกทางหนึ่ง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขอให้เจ้าของที่ดินที่ทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ รีบเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๐) โดยให้จังหวัดขอความร่วมมือไปยังสื่อมวลชนให้ช่วยประชาสัมพันธ์เรื่องดังกล่าวและหากมีการประชุมในระดับท้องถิ่นทุกครั้งให้ชี้แจงผู้นำท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ทราบตามนัยประกาศดังกล่าว เพื่อนำไปเผยแพร่ให้ประชาชนทราบทั่วกันต่อไป